

Tân tổng thống Trump: sản phẩm của những khuyết điểm của nền dân chủ Hoa Kỳ

Luật sư Đào Tăng Dực

- Chiến thắng của ông Trump và sự thất bại của bà Clinton một lần nữa phát xuất từ những khuyết điểm nền tảng của nền dân chủ Hoa Kỳ, và là bài học cho chúng ta, trong cuộc tranh đấu cho dân chủ và nhân quyền của một Việt Nam tương lai.

Nền dân chủ Hoa Kỳ, dĩ nhiên có một số ưu điểm, nhưng không nhất thiết là mẫu mực cho một nền dân chủ Việt Nam của tương lai.

Sau cuộc bầu cử này ông Trump trở thành một trong những tổng thống nhiều quyền lực nhất trong lịch sử Hoa Kỳ vì đảng Cộng Hòa kiểm soát cả 3 ngành là hành pháp (Tổng Thống), Lập Pháp (Lưỡng Viện Quốc Hội bao gồm Hạ viện và Thượng viện) và Tư Pháp (tân tổng thống sẽ đề cử và Thượng Viện sẽ thông qua để bổ nhiệm một thẩm phán Tối Cao Pháp Viện bảo thủ theo khuynh hướng Cộng Hòa và chiếm đa số trong Tối Cao Pháp Viện 5/4).

Ông Trump sẽ có khả năng thay đổi toàn diện các chính sách không những của TT Obama mà hàng loạt các chính sách khác của nhiều thế hệ tiền nhiệm, kể cả ObamaCare, luật về ngừa thai, bảo vệ môi trường, luật di trú, các chương trình bảo trợ xã hội cho người nghèo v.v...

Các hậu quả trên sẽ xảy ra vì các khuyết điểm của nền dân chủ Hoa Kỳ tôi đã nêu ra trong bài viết

[*Những khuyết điểm nền tảng của nền dân chủ Hoa Kỳ*](#) trước ngày 3 tháng 11 và tôi đã phân tích kỹ hơn trong cuốn sách “*Dự Thảo Hiến Pháp Việt Nam trên quan điểm dân chủ hiến định, pháp trị và đa nguyên*” xuất bản 2001 và 2012.

Các khuyết điểm này rất nhiều nhưng tựu trung phát xuất từ luật bầu cử căn cứ trên:

1. Quyền tự do tuyệt đối đi bầu hay không đi bầu. Không có cưỡng bách bầu cử (compulsory voting) như tại Úc và các quốc gia dân chủ tiên bộ khác
2. Khái niệm bầu cử căn cứ trên đa số tương đối và “winner takes all” thay vì “đại diện theo tỷ lệ” (proportional representation)

Kết quả là các thành phần nghèo, Hispanics, da đen ít đi bầu, nhất là tại các tiểu bang sắp ngửa (swing states). Hillary Clinton được nhiều phiếu phổ thông hơn (47.7%) so với Donald Trump (47.5%) nhưng thua cuộc vì thua số phiếu cử tri đoàn (228 của Clinton so với 279 của Trump). Cộng Hòa có 51 ghế trong Thượng Viện và Dân Chủ 47. Cộng Hòa có 239 trong Hạ Viện và Dân Chủ 192.

Trong số 235 triệu cử tri Hoa Kỳ, theo thống kê 2012, thì chỉ có khoảng hơn 50% đi bầu trong cuộc tuyển cử này và cả Clinton lẫn Trump cũng đều không đạt được đa số tuyệt đối của người đi bầu.

Nếu chế độ phổ thông đầu phiếu, trực tiếp (thay vì cử tri đoàn) thì Hillary Clinton đã chiến thắng và thực lực tương đối giữa Cộng Hòa và Dân Chủ trong lưỡng viện cũng sẽ thay đổi. Tối cao Pháp Viện cũng sẽ thay đổi theo chiều hướng cấp tiến hơn.

Nếu chế độ cưỡng bách bầu cử được áp dụng, thì toàn bộ chính trường Hoa Kỳ sẽ thay đổi và Hoa Kỳ sẽ trở thành một quốc gia, đa nguyên đa đảng chân chính (thay vì đa đảng trên nguyên tắc nhưng lưỡng đảng trên thực tế) công bằng và tiến bộ hơn.

Luật sư Đào Tăng Dực